

Actualiteiten COVID-19 dinsdag 27 oktober

Algemeen Beeld 27/10

- Het aantal nieuwe positief geteste personen is op 27 oktober: **10.315**. Dat zijn er **31** minder dan gisteren.
- Het Reproductie getal: 1.16.
- De 5 veiligheidsregio's met de meeste besmettingen per 100.000 inwoners, zijn: Hollands-Midden, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland Zuid, Twente en Amsterdam-Amstelland.

Ziekenhuiscapaciteit

- Het aantal IC opnames gemiddeld over de afgelopen 3 dagen: 44,3
- Het aantal ziekenhuisopnames gemiddeld over de afgelopen 3 dagen: 186,7
- Het totaal aantal opgenomen covidpatiënten bedraagt 2.358 (109 meer dan de vorige dag).
- Daarvan liggen er 1.829 buiten de Intensive Care (86 meer dan gisteren).
- Op de IC liggen 529 covidpatiënten, 25 meer dan de dag ervoor.
- In de afgelopen 24 uur zijn er 30 verplaatsingen geweest tussen de regio's, waarvan 6 ic-patiënten.
- Er zijn 311 nieuwe coronapatiënten opgenomen op de verpleegafdelingen in het ziekenhuis. Dat zijn 20 nieuwe opnames meer dan gisteren

Programmadirectie Covid-19 VWS

Testen

- Vorige week zijn 326.293 testen uitgevoerd, gemiddeld waren dit 46.613 testen per dag.
- GGDen voeren 100% risico gestuurd BCO uit.
- De test-wachttijden nemen af. De gemiddelde tijd tussen inplannen van een afspraak en monsterafname was 38.8 uur (streeftijd = 24uur), gemiddeld tijd tussen de monsterafname en testuitslag is 33.4 uur (streeftijd = 24 uur). De gemiddelde tijd tussen inplannen van een afspraak en monsterafname voor prioritair testen is 18.6 uur, de gemiddelde tijd tussen de monsterafname en testuitslag voor prioritair testen is 15.4 uur.
- Afgelopen week hebben we de Teststrategie (als antwoord op de toezeggingen van MVWS over schrijven van implementatieplan sneltesten) ontwikkeld. In de teststrategie onderscheiden we drie testsporen:
 - Spoor 1 Opschaling van 'Basis testinfrastructuur': opschaling testen (oa door sneltesten (antigen, LAMP), opschaling testlocaties (XL testlocaties), opschaling labcapaciteit).
 - Spoor 2 Voorbereiding van 'Testspoor sneltesten door werkgevers': introductie Dienst Testen i.o. en inrichting taskforce
 - Spoor 3 'Begeleide zelfafname': in 2020 nog niet van toepassing, we onderzoeken de mogelijkheden.
- 26 oktober is de aftrap pilot uitrol antigensneltesten in samenwerking met VNO-NCW, GGDen, GGD GHOR en VWS; 27 oktober worden een aantal XL testlocaties middels een persbericht bekend gemaakt; 28 oktober verwachten we een praktijkvalidatie van een antigensneltesten.

Vaccins

- Signalen voor de ontwikkeling van vaccins zijn hoopgevend. In de komende paar weken verwachten we meer duidelijkheid over de fase III studies van verschillende vaccinproducenten. We bereiden ons voor op het snelste scenario van toelating van vaccins.
- Het RIVM bereidt zich voor op opslag, distributie en de uitvoering van de COVID-19 vaccinatie. Dit geldt ook voor de Caribische delen van het Koninkrijk. Halverwege november verwachten we de Kamer te kunnen informeren over prioritering van doelgroepen (op basis van advies Gezondheidsraad) en de uitvoering.
- In samenwerking met het RIVM, het CBG en DCo wordt er een communicatiestrategie ontwikkeld voor het vaccineren.

Reizen

- *Wijzigingen reisadviezen:*
 - Zwitserland, Cyprus, Liechtenstein, Oostenrijk, Italië verhoogd risico
 - Griekse eilanden en Canarische eilanden niet meer verhoogd
 - Duitsland: verhoogd risico in aantal grote steden.
 - Portugal is nu het risico verhoogd in de regio AML en de gehele regio Norte (niet alleen in Porto)
 - Zweden: verhoogd risico in de stad Uppsala.
- **OMT advies** gevraagd over: buitenlandse reizen & volksgezondheidsrisico's, risico's binnenlandse reizen & verkorten quarantaineperiode door inzet van sneltesten

Maatregelen

- Naar aanleiding van het 81e OMT advies zullen er enkele aspecten van de routekaart aangepast worden. Zo wordt bijv. de signaalwaarde aangepast, zal er gekeken worden of de maatregelen onder 'zorgelijk' en 'ernstig' verzaamd kunnen worden, en zal er een de-escalatieladder ontwikkeld worden. Voor het ontwikkelen van deze de-escalatieladder verwachten we nadere input van het OMT, die in haar advies heeft aangegeven hier dieper op in te gaan.
- De effecten van het maatregelenpakket zullen in de loop van deze week zichtbaar zijn. Afhankelijk daarvan zal gekeken worden of, en per wanneer er eventueel extra maatregelen komen.
- Nieuwe release van het dashboard van 27-10 is verplaatst naar 3-11. De tweewekelijkse cyclus wordt hiermee verschoven zodat de releasementen van het dashboard niet meer gelijk lopen met de verwachte persconferenties en de verwachte debatten.
- Belangrijkste nieuwe dingen (per 3 november) zijn: % positieven over verloop van tijd, meer absolute getallen en rioolwaterdata per 100.000 inwoners, dagelijkse update rioolwaterdata en een verfijning van het design van het dashboard

Publieke Gezondheid

Nertsen/Pelsperiode:

- De minister van LNV neemt aanvullende maatregelen vanwege de pelsperiode op de nertsenhouderijen en past hiervoor de 'Regeling maatregelen Sars-Cov-2 bij nertsen' aan.
- Deze aanvullende maatregelen zijn afgestemd tussen LNV, VWS en het RIVM om te garanderen dat de pelsperiode veilig kan plaatsvinden en zo min mogelijk extra risico's voor de volksgezondheid oplevert.

- In het hygiëneprotocol, wat onderdeel is van de regeling, is naast gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen ook aandacht voor goede, strikte triage voordat de stal binnen getreden mag worden. Daarin staan onder andere vragen over of er contact is geweest met personen met klachten of een bevestigde besmetting, of er huisgenoten zijn met besmettingen.
- Omdat het een arbeidsintensieve periode is, is inhuur van arbeidsmigranten niet ongebruikelijk. De vraag of deze personen in de afgelopen tien dagen in landen of regio's waarvoor een oranje reisadvies geldt zijn geweest, wordt aan de triage toegevoegd.

Curatieve zorg

- Het aantal COVID-patiënten die ziekenhuiszorg nodig hebben neemt nog steeds toe en de verwachting is dat dit voorlopig aanhoudt. Inmiddels zijn de eerste patiënten weer naar Duitsland verplaatst. Op maandag 26 oktober waren er totaal 2249 patiënten met COVID-19 in de ziekenhuizen opgenomen, dat is een stijging van 511 ten opzichte van vorige week (d.d. 19 oktober), waarvan 127 COVID-patiënten (inclusief 2 in Duitsland) op de IC en 384 COVID-patiënten in de kliniek. Het LCPS zet volop in om te zorgen voor een evenwichtige bovenregionale patiëntenspreiding. In de afgelopen week vonden er gemiddeld dagelijks 31 bovenregionale overplaatsingen van COVID-19 patiënten naar een ander ziekenhuis plaats.
- Vrijdag 23 oktober is het Tijdelijk beleidskader waarborgen acute zorg in de COVID-19 pandemie aan de Kamer verstuurd, waarin aanvullende maatregelen zijn genomen onder andere op het gebied van patiëntenspreiding, afschaling van reguliere zorg en regionale ketensamenwerking. Dit beleidskader is bedoeld om de druk op de zorg gelijkmatiger te verdelen over Nederland en de reguliere zorg en acute zorg, waaronder de zorg voor COVID-19 patiënten, zo goed mogelijk naast elkaar te laten blijven bestaan binnen een acceptabele belastbaarheid van de zorg.

Maatschappelijke ondersteuning

Zie Langdurige Zorg

Langdurige Zorg

Snel stijgende besmettingen in zorginstellingen en bij ouderen thuis:

- De stijging van het aantal besmettingen in verpleeghuizen, in de gehandicaptenzorg en bij ouderen thuis (70+) van de laatste weken zet door. Het aantal nieuwe besmettingen in verpleeghuizen en instellingen in de gehandicaptenzorg is de afgelopen twee weken (42, 43) bijna verdubbeld ten opzichte van de twee weken ervoor. Voor ouderen thuis (70+) geldt dat er sprake is van meer dan een verdubbeling ten opzichte van de twee weken ervoor.
- De cijfers, in de afgelopen twee weken (42 en 43) is het aantal nieuwe besmettingen toegenomen met:
 - Ruim 700 bij instellingen in de gehandicaptenzorg
 - Bijna 2.150 in de verpleeghuizen
 - Ruim 8.300 ouderen thuis (70+)

Wat betreft **verpleeghuizen** worden er twee voorname zorgpunten genoemd.

- Als eerste de **beschikbaarheid van voldoende zorgverleners**. Er wordt melding van gemaakt van ziekteverzuim dat oploopt tot 30%. Er wordt intern gewerkt aan een 'escalatieladder' voor het afschalen van zorg, tot de uiterst noodzakelijke zorg en pyjamadagen.
- Als tweede worden de **financiën** genoemd. De kosten lopen op door de inhuur van ZZPers en het bewerkelijk zijn COVID-19. Daarnaast is er onduidelijkheid over de dekking van kosten van corona-units om overloop vanuit ziekenhuizen aan te kunnen. Zorgaanbieders twijfelen door de onduidelijkheid over de financiën om zo'n unit opnieuw te openen.

Verenso, de beroepsvereniging van specialisten ouderengeneeskunde, heeft alarm geslagen over de zorg voor kwetsbare ouderen. Uit een peiling onder haar leden blijkt dat bijna de helft van de specialisten ouderengeneeskunde denkt de kwaliteit van hun behandelingen de komende tijd niet op het gewenste niveau te kunnen houden. Ruim een derde is de zorg al aan het afschalen.

De **gehandicaptenzorg** is zwaarder getroffen dan in de eerste golf. Besmettingen zijn nu in alle regio's, en zorgverleners zijn zelf soms ook ziek. Dan komen er ZZP'ers de zorginstelling binnen om de gaten in het rooster te vullen. Die dragen extra bij aan het binnenhalen van corona. Naast de schaarste aan zorgverleners speelt dat zorgverleners corona-moe zijn. Men wil terug naar de pre-corona situatie.

Verder speelt in de gehandicaptenzorg dat sommige fysiek minder kwetsbare cliënten gevoelig zijn voor complottheorie influencers. Deze cliënten geloven niet dat COVID-19 meer is dan een griepje en gedragen zich ook zo. Dit gedrag is risicovol voor de meer kwetsbare cliënten en zorgverleners. Gezegd wordt dat sommige ouders aanhangers zijn complottheorieën en dat op de bewoners overbrengen.

Jeugd

Geen actualiteiten

Geneesmiddelen en Medische Technologie

Geen actualiteiten

Zorg en Jeugd Caribisch Nederland

- St Eustatius in nu ook weer vrij van Corona-besmettingen, de maatregelen worden versoepeld;
- Op Aruba blijven de cijfers gestaag dalen, St Maarten en Curaçao schommelen, maar geen alarmerende cijfers op dit moment;
- Ook de cijfers van Bonaire zijn gunstig.

Internationale Zaken

Woensdag 28 oktober presenteert de Europese Commissie een COVID-19 Response-pakket. De precieze inhoud is momenteel nog niet duidelijk. Wel is bekend dat dit iig de volgende punten behelst:

- Mededeling aan het Europees Parlement, de Europese Raad en de Raad over maatregelen naar aanleiding van COVID-19;
- Voorstel tot wijziging Richtlijn wat betreft tijdelijke bepalingen betreffende de belasting over de toegevoegde waarde die van toepassing is op COVID-19-vaccins en medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek van deze ziekte, als reactie op de COVID-19-pandemie;
- Aanbeveling van de Commissie over teststrategieën voor COVID-19, inclusief het gebruik van snelle antigene tests;
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad en de Raad: COVID-19 - Richtsnoeren voor personen die zijn vrijgesteld van de tijdelijke beperking van niet-essentiële reizen naar de EU met betrekking tot de uitvoering van Aanbeveling (EU) 2020/912 van de Raad van 30 juni 2020;
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de herontwikkeling van gereserveerde rijstroken voor het vervoer om de continuïteit van de economische activiteit te waarborgen tijdens de periode van heropflakking van de COVID-19-pandemie.

Sport

In praktijk blijkt dat teksten in de aanwijzing, noodverordeningen en werkinstructies voor Boa's verschillend geïnterpreteerd worden. Voorbeelden hiervan zijn dubbeltennis wel of niet toegestaan, definitie doorstroomlocaties, definitie zelfstandige ruimte. Dit zorgt voor verschillende interpretaties per gemeente en dus ook verschil in handhaving. Hierover is overleg met NCTV, VNG en VSG.

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Doorstroming in de zorgketen in de Randstad stakt (Verpleging & Verzorging, Geestelijke Gezondheidszorg). Signalen:

- In regio Rotterdam is geen doorstroming meer mogelijk in de zorgketen. Een consortium in Rotterdam (vier grote V&V zorgaanbieders) hebben geen ruimte meer om cliënten op te nemen. Ook de geriatrische revalidatie-afdelingen liggen vol.
- Ook vanuit andere grote steden zijn meerdere signalen ontvangen over beperkte doorstromingsmogelijkheden in de V&V sector.
- In regio Leiden/Haaglanden is het niet meer mogelijk om gezamenlijke Covid-afdelingen op te tuigen (zoals bij de eerste golf het geval was). De opvang van ggz-cliënten met Covid-19 vindt daarom binnen de eigen instelling plaats. Ggz-instellingen staan elkaar in regio Leiden/Den Haag wel bij in geval van spoed/crisisopnames, indien een van de afdelingen in quarantaine moet. Gastplaatsen zijn over en weer geregeld.

Zorgen over de beschikbaarheid van personeel worden elke week groter (zorgsector breed). Signalen:

- In de V&V sector zijn veel signalen uit de regio's Rotterdam, Amsterdam, de Achterhoek en Noord-Brabant. Zorgaanbieders geven aan dat de personele situatie ernstiger is dan in de eerste golf. In de gesprekken met de zorgaanbieders komt de inzet van defensie weer vaker ter sprake. Een zorgaanbieder geeft als positief voorbeeld dat horecapersoneel (tijdelijk zonder werk) wordt ingezet voor het verzorgen van eten en drinken in een verpleeghuis.
- In de GZ sector loopt het ziekteverzuim verder op. Het moment komt dichterbij dat zorgaanbieders meer een beroep gaan doen op het netwerk van de cliënt. Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) geeft aan dat bij de leden aarzeling is om bij de Nationale Zorgklas en/of Defensie aan te kloppen, vanwege deskundigheid en geldigheid diploma's.
- Bij de forensisch psychiatrische centra's (FPC's) is het steeds moeilijker om de personele roosters rond te krijgen. Eén FPC geeft ook aan dat het afschalen van reguliere zorg bijdraagt aan het ziekteverzuim; in een aantal gevallen is het verzuim gerelateerd aan klachten waar men voor onder behandeling is of moet in het ziekenhuis. Door afschalen van die zorg en het dus niet doorgaan van een reguliere behandeling, blijft het verzuim voortduren. Eén FPC werkt veel met externe inhuur om de bezetting op peil te houden.
- Uit contact met de divisie gevangeniswezen/vreemdelingenbewaring van Dienst Justitiële Inrichtingen blijkt dat de druk op de personele bezetting groot is. Een detentiecentrum waarmee IGJ contact heeft gehad onderschrijft dit; het verzuim onder personeel is hoog. Dit komt mede door personeel die niet zelf ziek is maar in quarantaine moet vanwege huisgenoten met symptomen.

Toename inzet van commerciële (snel)testen. Signalen:

- Het testen gaat steeds beter, maar soms duurt het nog lang, vooral het wachten op de uitslag. Er zijn zorgaanbieders in alle sectoren die daarom een eigen teststraat (snelle uitslag met eerdere inzet van zorgverleners en meer rust bij cliënten) opzetten, overwegen die op te zetten of gebruik maken van een niet GGD teststraat.
- Jeugdhulpaanbieders kopen soms commerciële (snel)testen om de jeugdhulp zoveel mogelijk doorgang te laten vinden.

- De medische dienst van een detentiecentrum is bezig met commerciële snel testen. Ze zijn aan het kijken wie dit kan uitvoeren gezien de druk op de medische dienst.
- Bij het meldpunt valt met name op dat er veel vragen over (commerciële) teststraten binnenkomen, met name over de eisen waar deze aan moeten voldoen.
Actie
- IGJ publiceerde 22 oktober jl een nieuwbericht over commerciële teststraten. Daarin benadrukt IGJ dat het zeer belangrijk is dat er bij deze niet-GGD testlocaties een (bedrijfs)arts medisch inhoudelijk betrokken is. Deze arts is verantwoordelijk voor de kwaliteit en zorgvuldigheid van het testen.

Meer signalen over afschalen van zorg (Verpleging & Verzorging & Thuiszorg). Signaal:
Een aantal zorgaanbieders in de V&V sector geven aan dat ze de zorg waar mogelijk (gaan) afschalen naar minimaal noodzakelijke zorg. Ook zijn er meer signalen over cliënten in de thuiszorg die zelf de zorg afzeggen.

Toename discussies met en agressie van familie van cliënten (Verpleging & Verzorging). Signaal:
In de verpleeghuizen vinden steeds meer incidenten met families plaats. Personeel heeft te maken met familie van cliënten die zich niet aan de regels willen houden of het niet eens zijn met bijvoorbeeld de externe verhuizing van een cliënt. Zorgaanbieders zien zich vaker genooddacht tot het inschakelen van beveiligers of wijkagent.

Groeiend aantal cliënten met psychische klachten (Geestelijke Gezondheidszorg). Signaal:
Er is een groeiende groep cliënten die na hun herstel van corona met psychische problemen, zoals bv angststoornissen, kampen. In dat kader is ggz-zorgaanbieder Rivierduinen proactief in gesprek met Covid-polit's in ziekenhuizen om direct hulp te bieden bij de aanpak van psychische problematiek om crisissituaties te voorkomen.

Geringere beschikbaarheid van dagbesteding (Gehandicaptensector). Signaal:
Zorgaanbieders willen dagbesteding zoveel als mogelijk doorgang laten vinden door weer dagbesteding op de locatie aan te bieden. Of door de groepsgrootte te verkleinen om zo het aantal contacten te verminderen. Ook kijken zij kritisch naar externe dagbesteding als de risico's mogelijk te groot zijn. Ondanks deze inspanningen is de beschikbaarheid van dagbesteding (onder andere door uitval zorgverleners) minder dan voorheen.

Nog geen gevolgen voor Jeugdhulpverlening (Jeugd). Signaal:
De inspectie ziet dat de jeugdhulp doorloopt, zowel residentieel als ambulante.

Gevolgen voor patiënten in forensisch psychiatrische centra's (Zorg voor Asielzoekers en Justitiabelen)

- Vooralsnog zijn alleen de recreatieve verloven van patiënten ingetrokken. Alle andere verloven gaan door, tenzij de patiënt verblijft op een afdeling die in quarantaine is.
- Voor een bepaalde doelgroep, patiënten met een ernstig psychiatrisch toestandbeeld blijkt het moeilijker te zijn om de maatregelen te kunnen begrijpen en na te leven (afstand houden, handen wassen etc). Dit vraagt extra alertheid en aandacht van het personeel.

Besmettingen in detentiecentrum (Zorg voor Asielzoekers en Justitiabelen)
Naar aanleiding van berichtgeving in de media heeft IGJ contact gehad met een detentiecentrum waar 142 ingeslotenen in quarantaine zijn geplaatst vanwege besmettingen. De directie heeft van de situatie geleerd dat de ingeslotenen vanaf nu meer gecompartmenteerd verblijven zodat ze met kleinere groepen in aanraking komen. Om de ingeslotenen tegemoet te komen in de vrijheidsbeperkingen en meer sociaal contact te geven is de directie bezig met het organiseren van tablets zodat men met familie/vrienden kan skypen.

